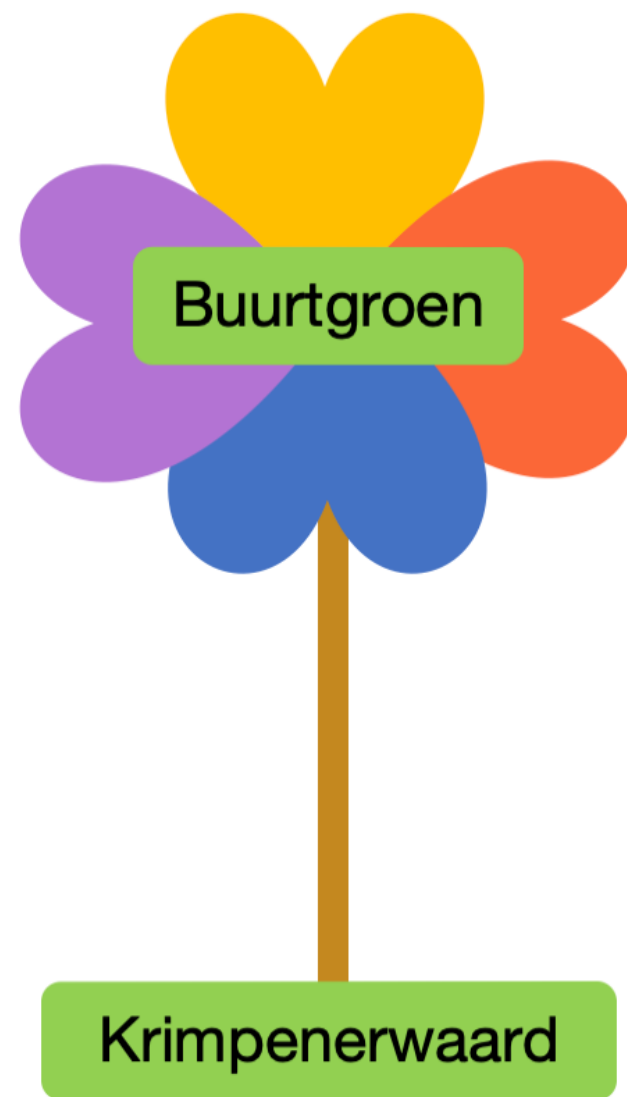

15 mei 2024
Bruisavond
Buurtgroen Krimpenerwaard
Met cursus
Bijen en Vlinders lokken in je tuin

Even voorstellen

Bijen en vlinders

- ☘ Soorten
- ☘ Tuininrichting
- ☘ Tuin (niet) onderhoud
- ☘ Planten

Dagvlinders
Nachtvinders

Let op: Elke vlinder begint bij een **rups** !

Honingbijen Is maar **1 soort** van en ze leven in een volk.

Ze leven het hele jaar, in de winter binnen, ze teren dan op hun voorraad eten in de bijenkorf. De wilde volken zijn heel zeldzaam geworden door gebrek aan plekjes om te wonen, bestrijdingsmiddelen en gebrek aan voedsel.

Ze gaan soms “zwermen” op zoek naar een nieuwe woonplek; bel de imker!

Solitaire bijen:

Ongeveer **100 soorten** leggen hun eitjes boven de grond in “kraamkamers”. Bijvoorbeeld **in holletjes** in dode bomen, in gaten in muren of in afgestorven plantenstengels. En in een door de mens geplaatst “bijenhotel” als dat op de goed plek staat.

Ongeveer **200 soorten** leggen hun eitjes **in de grond**. Bijvoorbeeld in kieren tussen je bestrating of in de aarde. Je ziet **hoopjes zand** of aarde (die je lekker laat liggen) en een holletje waar steeds een bij in en uit vliegt.

Hommels

Zijn ongeveer **20 soorten** van.

Tuin inrichting

Varieer in hoogte. Er zijn dan meer herkenningspunten voor de insecten om zich te oriënteren. En de hogere planten zijn een goede uitkijkpost.

Maak beschutte hoekjes met hagen en heggen. Of maak een houtwal of laat ergens een stapeltje hout liggen. Dakpannen werken ook goed.

Maak een moestuin of kruidentuin.

Eet er lekker zelf van en laat ook een paar planten over waar de insecten van mogen eten.

Gaten= vraat=leven=goed !!

Denk aan kool voor de koolwitjes bijvoorbeeld.

Permacultuur chaotische methode (Loes A.)

Kruiden

Tijm

Oregano

Munt

Verlichting in je tuin

Doe het niet of spaarzaam.

Nachtvlinders worden erdoor afgeleid,
mannetjes en vrouwtjes kunnen elkaar niet vinden.

En in het ergste geval vliegen ze zich dood.

Maak een insectenhotel

Op internet zijn veel beschrijvingen te vinden voor het maken van een insectenhotel en waar je die het best kunt plaatsen.

Woningtekort en noodwoningen metselbijen

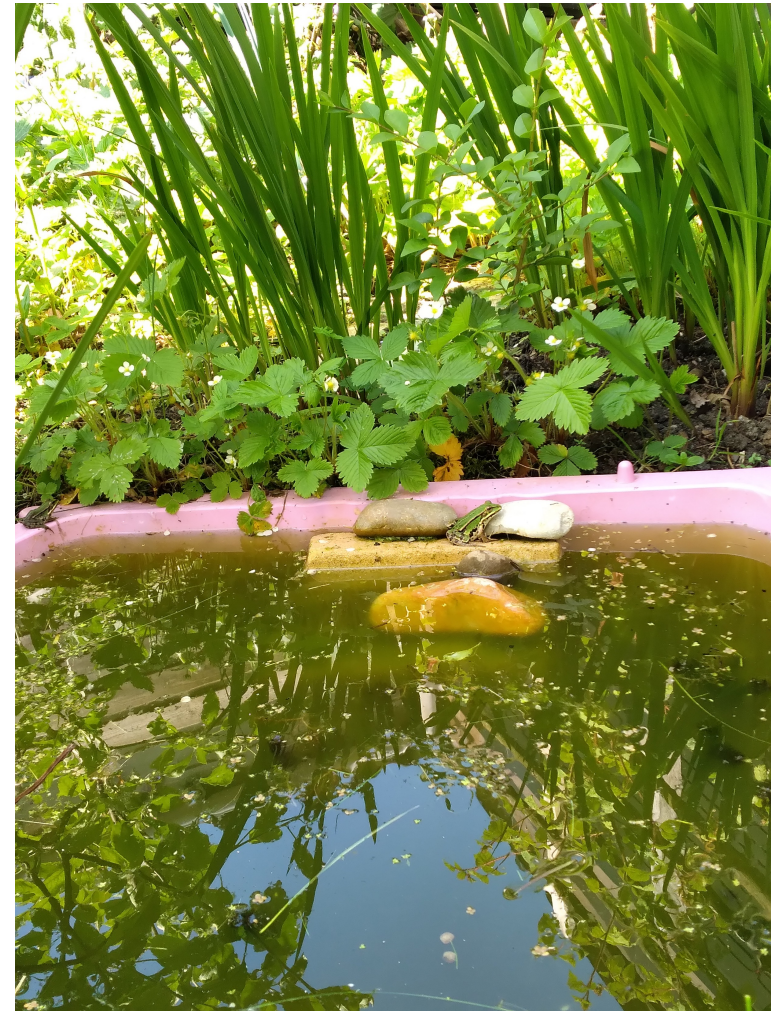

Zorg voor water in je tuin.

Zeker in een warme zomer !!

Als je geen vijver hebt, hang dan een waterbakjes op.
Zorg altijd voor een opstapje of een trappetje,
zodat wat in het water gaat er ook weer uit kan komen.

Met een vijvertje trek je ook libellen aan
en natuurlijk padden, kikkers en salamandertjes.
Ook kunnen de egel en de vogels er drinken.

Tuin (niet) onderhoud

Laat rottend fruit in de boom hangen.

Valt het op de grond, laat het liggen.

Vlinders zijn dol op rottend fruit.

En als je dat slordige gerot niet aan kunt zien,

maak dan een leuke nette voedertafel en leg daar het overrijpe fruit op

Ruim je tuin niet op in de winter.

Winterklaar maken is een verwarrende term.

Er wordt vaak mee bedoeld zo kaal en opgeruimd mogelijk maken.

Dat is ouderwets, doe het niet !

Laat de bladeren en rommeltakjes lekker liggen
zodat eitjes, poppen en rupsen kunnen overleven.

Nectar planten

Een nectarplant is een plant waar vooral suiker in zit en ook wat eiwitten en vitamines. Bijen, vlinders en andere insecten eten ervan.

Smaken verschillen en verschillende vlinders hebben ook verschillende nectarplanten waar ze van eten

Bijen gebruiken nectar en stuifmeel. En natuurlijk zorgen ze tijdens hun bloem bezoeken voor verspreiding van het stuifmeel en daarmee de bevruchting van de planten.

Waard planten (Waard komt van “herberg”.)

Sommige dieren eten van alles.

En veel insecten zoals bijen vlinders eten maar van één of van maar een paar planten. Daar zijn ze dus erg van afhankelijk voor hun voedsel.

Ook leggen ze soms maar op één plant hun eitjes.

En dat noemen we waardplanten.

Rupsen zijn enorm kieskeurig.

Nectar en waardplanten

Inheemse planten zijn planten die hier van nature horen. In principe zijn dat de beste planten voor insecten omdat er de meeste voedingsstoffen in zitten. Maar veel andere planten kunnen ook.

Gebruik in ieder geval planten die **biologisch geteeld zijn**.

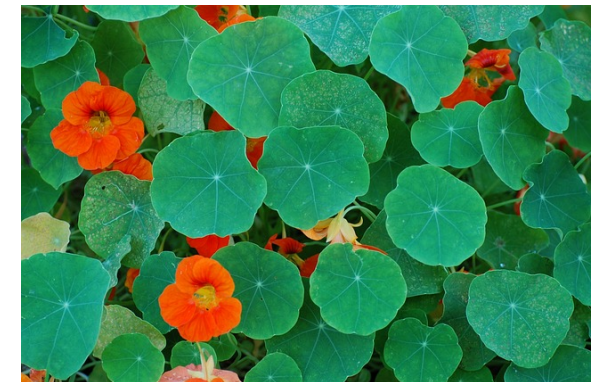
Gebruik ook **biologisch zaad**. Niet biologisch zaad kan zo vergiftigd zijn dat de insecten dood gaan als ze van de plant eten.

Onbespoten: Bijen en vlinders gaan dood van bespoten planten.

Ook als je planten bespuit met bv zeepsop en spiritus tegen de luis is dat schadelijk voor insecten. Als je toch spuit, doe dat dan na zonsondergang als de bijen slapen. En als je niet spuit komen er vanzelf meer lieveheersbeestjes die de luizen opeten. Luizen zijn prima te bestrijden met de waterspuit of met de hand eraf wrijven. Of je zet een plant die luizen lokt zoals Oost Indische Kers naast je kostbare nieuwe roos.

Het kan nodig zijn om je burens hier ook wat voorlichting over te geven. En het voordeel te noemen dat als ze meewerken er meer vlinders komen.

Gebruik ook **geen kunstmest**.

Open en dubbele/dichte bloemen

Bijen en vlinders kunnen alleen in een bloem als die open is.

Dubbele bloemen zijn zo dicht dat insecten er niets aan hebben. Sommige rozen zijn ook veel te dicht.

Er zijn bijvoorbeeld gekweekte dubbele bloemen van Ranonkelstruik, Madeliefjes en de Goudsbloem.

Koop planten met enkele, open bloemen.

Zaad

Zaaimengsels
Bijenmengsels
Vlindermengsels
Zaadbommetjes

Cruydt *Hoeck*

Biologische inheemse zaden(mengsels)

Er zijn talloze mengsels te koop waarin zaad zit. Meestal van **éénjarige planten**. Ze bloeien lang en verdwijnen in de winter. Als je ze laat uitzaaien komt de soort het volgende jaar terug.

Of het lukt zal afhangen van het mengsel en of het past bij de grondsoort in jouw tuin en op die plek. Meestal moeten ze op een zonnige plek gezaaid worden.

In de mengsel zitten bijvoorbeeld Korenbloemen, slaapmutsjes, klapprozen, juffertje in het groen, etc.

Zoek eerst een geschikt mengsel uit. Of strooi gewoon wat en kijk wat er van (on)komt

De brandnetel

Er zijn overal uitgebreide lange lijsten te vinden met planten.
Nectar en waardplanten voor bijen en vlinders.
Het is teveel om nu allemaal op te noemen.
Dus we beperken ons vandaag tot een de klassiekers.
Op nummer 1 staat..... De brandnetel!

Hou in elke tuin een plekje waar de brandnetel mag groeien.
Een aantal vlindersoorten is bijna helemaal afhankelijk van de brandnetel.
Ze leggen er hun eitjes, de rupsen eten ervan en ze verpoppen zich er.

Distels

Zijn ook goede planten maar niet zo erg geliefd doordat sommige erg uitzaaien en met hun diepe wortel lastig uit te steken zijn.

Distels maaien is distels zaaien

Distels trekken is distels stekken

Distels steken is distels kweken

Dat geldt vooral voor de Akkerdistel.

Dus gebruik liever de Speerdistel of de Kogeldistel.

De artisjok is ook een distel en een mooie grote plant.

Klavers:

Brengen stikstof in de grond
dus super goed voor je andere tuinplanten

Voorjaarsbloeiers: Bollen

Bollen zoals sneeuwkllokjes, krokussen, blauwe duifjes, narcissen, hyacinten en anemoontjes.

Voorjaarsbloeiërs: Vaste planten

Dovenetel

Veel soorten van
Paarse, witte, gele bloemen
Effen blad of gevlekt blad

In (half) schaduw

Goede wintergroene
bodembedekker

Voorjaarsbloeiers: Struiken

Sneeuwbal (viburnum)

Bloeit vanaf januari tot in mei.

Viburnum Bodnantense Dawn
verliest zijn blad in de winter

Viburnum Tinus blijft
groen in de winter

Voorjaarsbloeiers: Fruitbomen

Fruitbomen bloeien ook in het voorjaar.

Ook in kleine tuinen past een fruitboompje.

Je kunt ze in vorm snoeien en leiden.

Hoe groot ze worden hangt af van de onderstam waar ze op geënt zijn.

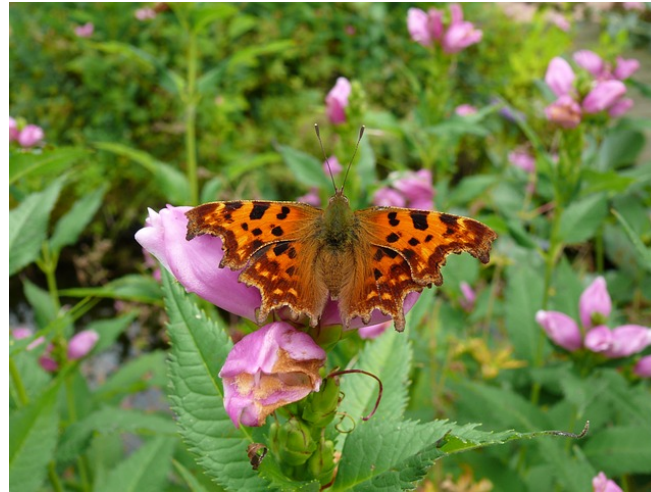
Dus als je boompje ook echt klein moet blijven, let daar dan op bij aankoop.

Zomerbloeiërs: Vaste planten

Klokjesbloem (campanula),
zijn veel soorten van en
bloeien rijk en lang.

Schildpadbloem,
bloeit tot ver in de zomer.

Lavendel,
blijft groen in de winter en
heeft veel zon nodig.

Zomerbloeiërs: Vaste planten

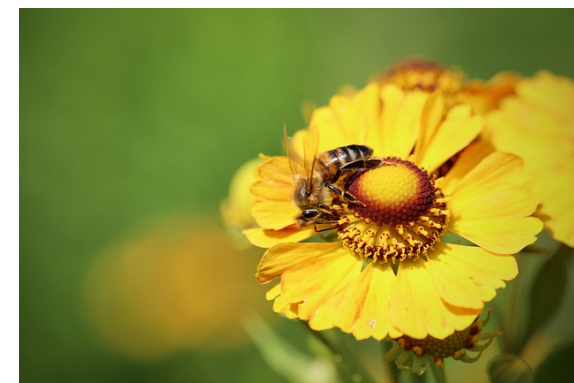
Duizendblad bloeit van juni tot augustus/september. In veel kleuren verkrijgbaar.

Het hogere **Geel Duizendblad** kan goed zonnig en droog staan.

Zonnekruid (Helenium), bloeit van juli t/m september en heeft veel zon nodig.

Tweejarige planten

Judaspenning

Vingerhoedskruid

Zomer/Herfstbloeiers: Vaste planten

Ooievaarsbek
“Geranium Rozanne”
bloeit vanaf mei/juni
tot de 1^e nachtvorst.

IJzerhard (Verbena) bloeit lang,
juni/juli tot oktober.
Mooie transparante “weefplant”.

Gele zonnehoed, bloeit van juli t/
m oktober met veel gele
bloemen.

Vaste planten: Herfstbloeiers

Herfstaster

Vetkruid
(Sedum)

Herstfananemoon

Naast vlinders en bijen zijn er natuurlijk nog veel meer insecten die in je tuin kunnen wonen. Denk aan Lieveheersbeestjes, Wespen, Wantsen, Sprinkhanen, Krekels, Oorwormen, Pissebedden, Libellen en Spinnen.

Alle diertjes hebben nut.

Veel insecten zijn echte opruimers die dood afval omzetten in gezonde nieuwe aarde. Of ze bestrijden weer andere diertjes zoals lieveheersbeestjes die luizen eten. Of wespen en libellen die de muggen en andere vliegjes uit de lucht vangen. En heel veel insecten zijn een smakelijk hapje voor onze tuinvogels en vogels als gierzwaluwen die het echt moeilijk heeft tegenwoordig.

Natuurlijk evenwicht.

De natuur brengt zichzelf altijd in evenwicht. Het is dus zaak een “plaag” niet meteen te bestrijden. Dan bestrijd je ook de natuurlijk vijanden die je komen helpen het evenwicht te herstellen.

Planten aangevreten,
gaatjes erin, ziet er niet uit?

Laat ze staan en wees trots.

Grote kans dat je plant voer is voor rupsen
en andere nuttige en mooie diertjes en insecten.

Overige Intratuin doet “greenwashing”. Ze kopen biologisch geteelde planten en voor het de winkel in gaat bespuiten ze het nog even omdat ze liever geen bijen in de winkel hebben. Ga liever naar bv De Gier in Stolwijk en vraag naar zelfgekweekt onbespoten plantgoed of ga naar GroenRijk in Bergambacht en vraag naar biologisch plantgoed. Of ga rechtstreeks naar de biologische kruidenkweker in Boskoop.

Dus ga gezellig mee naar Schouten's Kruiden
19 juni 14.00 uur in Boskoop

VRAGEN ?
?

Wie helpt met opruimen ?

Neem als je weggaat nog een potje Bloedzuring mee !

Is een belangrijke voedselbron voor
de rupsen van de grote vuurvlinder
en van de zuringuil (een nachtvlinder)

